

Infektioepidemiologian ja -torjunnan osasto

Tartuntatautilääkärin kommentit

Kommentit käsittelevät ajankohtaisia tapahtumia Suomen infektiotautitilanteesta ja perustuvat niistä osin tartuntatautirekisterin lukuihin. Tartuntatautilääkäri kommentoi myös merkittäviä tapahtumia ulkomailta, joiden katsotaan vaikuttavan mm. matkailijoiden terveyteen. Tilanne kommentoitu 06.03.2009.

[På svenska](#)

Sairaalasta tuhkarokkotartuntoja rokottamattomilla pikkulapsilla Tanskassa (06.03.09)

Tanskassa todettiin kuuden pikkulapsen tuhkarokkoryväs viime vuoden vaihteessa. 3-vuotias Afrikan-matkalta palannut rokottamaton tyttö sairastui tuhkarokkoon joulukuun alussa. Sitten viidellä samassa sairaalassa hoidossa olleella pikkulapsella todettiin tuhkarokko. Viruksen genotyyppi oli kaikilla sama: endeemisenä Afrikassa esiintyvä B3. Tartunnan saaneet olivat 15–23 kk ikäisiä ja eri syistä vielä rokottamattomia.

Tuhkarokko tarttuu erittäin herkästi pisaratartuntana ja hengitystie-eritteistä. Tartunta on mahdollinen myös ympäristön kontaminaation välityksellä. Jos potilaalla epäillään tuhkarokkoa, hänet on pidettävä ilmaeristyksessä, kunnes diagnoosi varmistuu. Tartuntojen ehkäisyssä on keskeistä tuhkarokon nopea tunnistus ja altistuneiden kartoitus.

Suomessakin esiintyy yhä matkailijoiden mukanaan tuomia tuhkarokkotapauksia, vaikkei maassa olekaan kotoperäistä tuhkarokkoa. Tuhkarokon esiintymisalueille matkustavat lapset suositellaan rokotettavaksi MPR-rokotteella 6 kuukauden iästä alkaen. Tuhkarokkotaudin mahdollisuus on otettava huomioon, jos äskettäin ulkomailta käyneelle rokottamattomalle lapselle kehittyy kuume ja ihottuma.

Lisätietoja

[Nosocomial measles cluster in Denmark following an imported case, December 2008-January 2009 \(Eurosurveillance 2009;14\(8\)\)](#)

Clostridium difficile -löydökset tartuntatautirekisterissä 2008, näytteenotto herkässä? (06.03.09)

Vuoden 2008 aikana ilmoitettiin valtakunnalliseen tartuntatautirekisteriin 8037 *C. difficile* -tapauksia, joista 6269:ssä kanta oli toksiinia tuottava; kaksi kolmannesta tapauksista oli yli 65-vuotiaita. Alle 15-vuotiailla todettuja toksiinipositiivisia kantoja ilmoitettiin yli 200, ja näistä 76 oli eristetty alle 1-vuotiailta. Imeväisikäisten positiivisia löydöksiä oli runsaasti kahden sairaanhoitopiirin alueella, ja kun näitä tapauksia selvitettiin tarkemmin, todettiin, että valtaosassa oli kyse polikliinisesti hoidetuista potilaista, joiden kohdalla positiivinen näyte ei johtanut hoitoon eikä muihin toimenpiteisiin.

C. difficile -näytteenotto tulisi niin lapsilla kuin aikuisilla rajata oireisiin potilaisiin (astianmyötäinen ulostenäyte), eikä aiemmin *C. difficile* -infektion sairastanutta potilasta tulisi myöhemmillä käynneillä automaattisesti tutkia *C. difficile* -suhteen, mikäli ripulioireilua ei esiinny, sillä oireettoman kantajan eristämistä ei suositella. Imeväisikäisillä ripulioireeseen perustuva tilanteen arviointi voi luonnollisesti olla hankalaa.

Lisätietoa:

[Tartuntatautirekisteri](#)

[Toimenpideohjeita tartuntojen ehkäisemiseksi](#)

Lehmärokkotapauksia Euroopassa (06.03.09)

Viime vuoden aikana Saksassa todettiin yli 20 lehmärokkotapauksia. Sairastuneista suurin osa asui Nordrhein-Westfalen osavaltiossa, muutama Baijerissa. Joulukuun 2008 alun jälkeen tautia on todettu myös Ranskassa, erityisesti pohjoisosassa. Siellä sairastuneita on jo yli kymmenkunta, varmistettuja tapauksia toistaiseksi

kahdeksan. Sairastuneet ovat pääosin olleet lapsia tai nuoria aikuisia. Kaikki ovat olleet kosketuksissa lemmikkirottiin.

Lehmärokkovirus on isorokkoviruksen sukuinen ortopoxvirus. Useimmiten ihmiset saavat tartunnan kissoista tai pikkujyrsijöistä. Viruksen nimi on harhaanjohtava, sillä se aiheuttaa harvoin oireista tautia karjalle tai ihmiselle. Lehmärokko voi aiheuttaa ihmiselle ihoinfektion, johon joskus liittyy myös yleisoireita, kuten kuumetta, väsymystä ja nivelsärkyjä. Iholle ilmaantuu punoittavia papuloita, jotka muuttuvat nopeasti 1–3 cm:n läpimittaisiksi navallisiksi sameiksi rakkuloiksi.

Euroopan maista on aiemminkin kuvattu yksittäisiä lehmärokkotapauksia. Suomesta on toistaiseksi raportoitu vain yksi 4-vuotiaan tytön lehmärokko vuonna 2001.

Legionelloosia Kroatiassa pidetyistä käsipallon MM-kisoista(06.03.09)

Tammikuun 2009 lopussa legionelloosi todettiin viidellä norjalaisella, jotka olivat olleet käsipallon MM-kisoissa Porecissa Kroatiassa. Norjalaisten lisäksi ainakin yksi tanskalainen, yksi ruotsalainen ja yksi kroatialainen kisoissa ollut mies sairastui legionellan aiheuttamaan keuhkokuumeeseen.

MM-kisat pidettiin 17.1.–1.2.2009 ja sairastumiset tapahtuivat 21.1.–26.1.2009. Nuorin oli 20-vuotias ja vanhin 60-vuotias. Ulkomaalaiset sairastuneet olivat yöpyneet eri hotelleissa, paikallinen mies yksityisasunnossa. Kaikki olivat käyneet Porecin urheiluhallissa, joten tätä epäiltiin tartunnanlähteeksi.

MM-kisoja pelattiin kuudella muullakin paikkakunnalla Kroatiassa. Suomen joukkue ei ollut kisoissa mukana. Todennäköisesti vain yksittäisiä suomalaisia oli ollut seuraamassa pelejä paikanpäällä. Suomen käsipalloliiton mukaan nämä olivat olleet Zagrebissa.

Vastasyntyneiden legionelloosiryväk Kyproksella (06.03.09)

Joulukuun 2008 lopulla Kyproksella 11 reilun viikon ikäistä vastasyntyntä joutui tehohoitoon legionelloosin vuoksi, kolme heistä menehtyi. Sairastuneet olivat syntyneet täysiaikaisina samassa yksityissairaalassa, josta heidät oli kotiutettu hyväkuntoisina 3–5 vuorokautta aiemmin. Legionellabakteeria löytyi mm. ilmankostuttajasta, joka oli tuotu vastasyntyneiden osastolle hieman ennen sairastuneitten vauvojen syntymää. Legionellabakteereja eristettiin myös useasta kohtaa sairaalan vesijärjestelmästä. Synnytysosasto suljettiin ja puhdistustoimet aloitettiin heti diagnoosien varmistuttua.

Suomessa vuonna 1999 viikon ikäisen vauvan legionelloosin aiheuttajaksi todettiin sama legionellabakteerikanta, joka löytyi lapsen asuinkerrostalon lämpimästä käyttövedestä. Synnytyssairaalan vesinäytteistä löydetty kannat olivat erilaisia.

Lisätietoja

Legionnaires' disease in a neonatal unit of a private hospital, Cyprus

(Eurosurveillance 2009;14(2))

Tietoa legionellasta KTL:n verkkosivulla

Lassakuume kahdella Afrikasta palanneella englantilaisella (06.03.09)

Kaksi Länsi-Afrikasta palannutta miestä menehtyi lassakuumeeseen Lontoossa tämän vuoden alussa. Nigeriassa työskennellyt 66-vuotias mies palasi 6.1.09 Englantiin. Jo kotimatalla hänellä oli kuumetta, pahoinvointia ja vatsakipua. Sittenkin kehittyi sekavuutta, uneliaisuutta ja ripulia. Potilas menehtyi 29.1.09. Toinen lassakuumeeseen sairastunut 24-vuotias mies asui sairastuessaan Malissa. Hän joutui 10.2.09 Bamakossa sairaalahoitoon kuumeen, lihas- ja nivelkipujen sekä tajunnantason laskun takia. Potilas siirrettiin 16.2.09 ambulanssilennolla Lontoon. Jatkossa kehittyi monielinvaurio verenvuotoineen ja potilas menehtyi 17.2.09. Molemmissa tapauksissa diagnoosi varmistui PCR-menetelmällä lassakuumeeksi.

Lassakuume on lassa-viruksen aiheuttama verenvuotokuume jota esiintyy Länsi-Afrikan maissa. Useimmiten ihminen saa tartunnan rotan eritteiden saastuttaman pölyn tai elintarvikkeiden välityksellä. Iso-Britanniassa on vuoden 1970 jälkeen todettu yhteensä 12 lassakuumeetapausta.

Lassakuume voi tarttua henkilöstä toiseen veren ja eritteiden välityksellä. Riski on pieni, mutta sairaalatartuntoja on kuvattu. Tammikuussa sairastunutta miestä hoidettiin useassa Lontoon sairaalassa ja näin ollen altistuneita oli

lukuisia, yhteensä 328. Heidät luokiteltiin eri riskiryhmiin altistumisasteen mukaan. Altistuneita tiedotettiin tapahtumasta ja annettiin riskiarvion mukaiset seurantaohjeet. Kukaan altistuneista ei sairastunut. Jälkimmäisen potilaan kohdalla ambulanssilentokoneen henkilökunnan riski katsottiin suureksi. Heille aloitettiin estolääkitykseksi ribaviiriini, josta tutkimusten mukaan voi olla hyötyä.

Verenvuotokuumeet vaativat tavallisesta poikkeavia eristystoimia sekä potilaan että potilasnäytteiden kohdalla. Afrikasta palaavan matkailijan korkeakuumeisen epäselvän infektion kohdalla on hyvä muistaa myös verenvuotokuumeen mahdollisuus. Etenkin, jos hän on oleskellut maaseudulla. Verenvuotokuumetta epäiltäessä on syytä konsultoida HYKS:n Auroran sairaalan infektiopäivystäjää.

Laura Pakarinen
Tartuntatautilääkäri
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Mannerheimintie 166
00300 Helsinki
Puh. 020 610 8557
Faksi 020 610 8468
Sähköpostiosoite on muotoa etunimi.sukunimi@thl.fi

[Kommentti 06.03.2009 Sairaalasta tuhkarokkotartuntoja rokottamattomilla pikkulapsilla Tanskassa](#)

[Kommentti 11.02.2009 Tampereen jätevedestä otetusta näytteestä löytynyt muuntuneita rokoteperäisiä poliovirusia](#)

[Kommentti 02.01.2009 Influenssa A -epidemia Hyvinkään terveyskeskuksen vuodeosastolla](#)

[Kommentti 03.12.2008 Uusia malariatapauksia Gambiasta](#)

[Kommentti 14.11.2008 Suomalaisilla useita malariatapauksia](#)

[Kommentti 25.09.2008 Myyräkuumetta runsaasti](#)

[Kommentti 01.08.2008 Kajaanin Yersinia pseudotuberculosis -epidemia aiheuttajaksi epäillään porkkanaraastetta](#)

[Kommentti 10.07.2008 Salmonella Poonaa Suomessa](#)

[Kommentti 03.06.2008 Hepatiitti A -epidemia latvialaisesta ravintolasta](#)

[Kommentti 09.05.2008 Aasian enterovirus 71 -epidemia](#)

[Kommentti 29.04.2008 Euroopan tuhkarokkoepidemioiden jatkuvat](#)

[Kommentti 28.03.2008 Denguekuumetta Rio de Janeirossa](#)

[Kommentti 22.02.2008 Influenssaa ja RS-virusta edelleen liikkeellä](#)

[Kommentti 18.01.2008 Oseltamiviiriresistenssiä Euroopassa](#)

[Kommentti 20.12.2007 Influenssatilanne ja Ebola Ugandassa](#)

[Kommentti 23.11.2007 Rabiestapauksia ja Clostridium difficile](#)

[Kommentti 29.10.2007 Lisää Chikungunya ja mm. Shigellaa Tanskassa ja Australiassa](#)

[Kommentti 5.9.2007 Chikungunya-virus -epidemia Italiassa](#)

[Kommentti 24.8.2007. Mm. Salmonellaa rippijuhlista ja formuloista](#)

[Kommentti 31.7.2007 Suomalainen matkailija sairastui legionelloosiin Bulgarian...](#)

[Kommentti 28.6.2007 Matkustuskausi lisää legionelloosin mahdollisuutta](#)

[Kommentti 5.6.2007 Streptokokkibakteerin aiheuttamat vakavat infektiot ovat lisääntyneet](#)

[Kommentti 10.4.2007 Talven influenssa hiipumassa, norovirustapauksissa lievää laskua](#)

